

Тихомиров О. О., к.ю.н.,
Журавльова В. В., студентка,
Національна академія СБ України, м. Київ, Україна

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Наразі, Інтернет є найбільшим інформаційним полем у світі. Його розвиток сприяє різкому розширенню інформаційних можливостей як особистості, так і суспільства в цілому. В Інтернеті зосереджений колосальний обсяг різноманітної інформації (аудіовізуальної, текстової, графічної тощо), передавання якої відбувається як на локальному, так і на світовому рівні, що надає майже необмежені можливості доступу до інформації, її копіювання, відтворення, поширення.

Вихід мережі Інтернет поза юрисдикційні межі окремих держав актуалізує питання міжнародного захисту авторського права, а також певної «стандартизації» національних законодавств із вирішення цих проблем.

Найпоширенішими правовими актами міжнародного законодавства, які пов'язані із захистом авторського права є: Бернська конвенція з охорони літературних і художніх творів та Всесвітня конвенція про авторське право. Однак, як в цих актах не приділяється увага особливостям захисту авторського права в мережі Інтернет, так і в інших нормативних правових актах майже відсутні положення, присвячені конкретно захисту авторського права в глобальній інформаційній мережі [1].

Авторське право є одним з цивільних прав і являю собою набір суб'єктивних прав, які дозволяють авторам літературних, мистецьких та наукових творів отримати соціальні блага від результатів своєї творчої діяльності [2]. Інтернет містить в собі безліч аудіовізуальних створінь, які поширюються в соціальних мережах нелегально, тобто із порушенням авторського права і, як наслідок, автори своїх винаходів зазнають великої шкоди. Такими соціальними мережами є Vk.com, Facebook, Однокласники, Myspace тощо. Проблемою в цій ситуації є визначення правопорушника, який повинен нести відповідальність за нелегальне розповсюдження аудіо-відео творів й інших винаходів: чи це самі користувачі, чи це ті особи, які створили зазначені соціальні мережі, чи це власники серверів, на яких розміщено. Отже існує прогалина в законодавстві, яка потребує термінового подолання, на що вказує і відповідна юридична практика (наприклад, ситуація щодо ресурсу EX.UA).

Так, зокрема, досить гостро в нашій країні стоїть проблема протидії Ітернет-піратству. Україна входить до числа 13 країн «лідерів» з таких правопорушень [3]. Зростання цієї проблеми вкотре доводить ілюзорність

повної саморегуляції Інтернету та необхідність упорядкування певних відносин у ньому механізмами правового регулювання, з метою запобігання як економічним втратам окремих осіб так і підризу іміджу нашої держави.

Суть Інтернет-піратства полягає у відтворенні і розповсюдженні Інтернетом фільмів, музичних творів, комп'ютерних програм, іграшок, інших об'єктів інтелектуальної власності, без дозволу автора або іншої особи, яка має авторське право і/або суміжні права, або без виплати винагороди за використання творів у встановленому законом порядку [3]. Проте, в Україні фактично не має законних можливостей притягнути до відповідальності осіб, що розміщують піратські програми для вільного скачування в Інтернеті. Законопроект, який передбачав обов'язок провайдерів розкривати на запит правоохоронних органів інформацію про їх користувачів нашою нахвилював на серйозний спротив електронних ЗМІ і не був прийнятий [4].

Серед чинників, які сприяють піратству можна виділити:

- інтенсивний розвиток Інтернет технологій;
- зростання Інтернет аудиторії (за статистикою на 2013 рік кількість осіб, які користувалися всесвітньою мережею Інтернет складало більш ніж 16 мільйонів і продовжує зростати);
- відсутність правового впливу на порушників авторського права та суміжних прав в Інтернеті.

Незважаючи на всі складнощі регулювання інформаційних відносин в Інтернеті більшість країн світу намагаються створити ефективний механізм щодо захисту авторського права та суміжних прав в умовах глобальної інформатизації.

На це спрямовані такі міжнародні акти:

- Директива ЄС «Про електронну комерцію» 2000 рік;
- Haute Autorite pour la Diffusion des œuvres et la Protection des droits d'auteur sur Internet (HADOPI), Франція, 2009 рік;
- Digital Millennium Copyright Act (DMCA), США, 1998 рік;
- Stop Online Piracy Act (SOPA) – знаходиться на розгляді в Палаті Представників США з 21.10.2011 року;
- The Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA), Японія, 2011 рік;
- Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав» №6523 (0902) від 15.06.2010, прийнятий в першому читанні 01.02.2011 року та інші [5].

Проте правове регулювання авторських прав в мережі Інтернет як на міжнародному, так і на національному рівнях не можна вважати достатнім. Зокрема, увагу необхідно приділити: особливостям порядку розгляду справ, пов'язаних з порушенням авторських прав в мережі Інтернет, взаємодії

відповідних національних органів у разі скоєння таких порушень групою осіб – громадян з різних держав; видам санкцій за порушення авторських прав в мережі Інтернет; проблемам запобігання порушенням авторських прав в Інтернеті.

Література

1. Галушкина С. Л. Международная защита авторского права в глобальной сети Интернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/mezhdunarodnaya-zaschita-avtorskogo-prava-v-globalnoy-seti-internet>.
2. Швець Г. С. Літературна творчість як вид інтелектуальної власності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PVMN_2013/Pravo/3_153867.doc.htm.
3. Кияшко С. А. Актуальні проблеми боротьби з Інтернет-піратством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1252>.
4. Особенности пиратства в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kochetov.org.ua/2011/06/09/piracy_of_ukraine/.
5. Піратство в Інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apo.kiev.ua/internet.phtml>.

УДК 301.085:340.111.5:354.42

Тихомиров О. О., к.ю.н.,
Забайлович Л. В., студентка,
Національна академія СБ України, м. Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ КОНФЛІКТИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ОСОБЛИВОСТІ

Сучасному інформаційному простору, завдяки стрибку в інформаційно-телекомунікаційних технологіях, характерне збільшення неконтрольованих потоків інформації, які можуть призвести до виникнення численних конфліктних ситуацій у різних сферах суспільної діяльності.

Поняття «конфлікт» у широкому, філософському аспекті трактується як зіткнення протилежних цілей, позицій, поглядів суб'єктів соціальної взаємодії, які усвідомлюють суперечливість своїх інтересів.

Для осмислення конфлікту як явища правової дійсності важливим є застосування функціонального підходу – одного з основних підходів теоретико-правового пізнання. Він дозволяє з'ясувати позитивну і негативну роль конфлікту в соціально-правовому середовищі.

Конфлікт здійснює позитивний вплив, виконуючі такі функції:

– соціально-діагностичну (індикаційну) – виникнення конфліктів свідчить про недоліки у функціонуванні соціальних організацій,